

Nr. 156/35/III-5/2024

Din 16.04.2024

ROMÂNIA		
Înalta Curte de Casație și Justiție		
Secția Unificată		
Intrare dosare	<i>RL</i>	nr. <i>06</i>
Anul <i>2024</i>	luna <i>04</i>	ziua <i>16</i>

Corbei

Doamnei,

judecător Corina Alina CORBU

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Stimată doamnă președinte,

Vă înaintăm recursul în interesul legii în conformitate cu prevederile art. 514 și urm. din Codul de procedură civilă, referitor la problema de drept:

„Dacă, în baza prevederilor art. 616 alin. (1) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, asociațiile și fundațiile înființate în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 26/2000, pot avea ca scop și/sau ca obiectiv organizarea de activități specifice arbitrajului instituționalizat?”.

În temeiul dispozițiilor art. 515 Cod procedură civilă, au fost anexate recursului în interesul legii, pentru exemplificare, copiile hotărârilor judecătorești menționate în conținutul acestuia.

Anexa I:

1. Decizia civilă nr. 86 din 29.10.2013 a Tribunalului Covasna – Secția Civilă, pronunțată în dosarul nr. 3819/305/2013 (sintact.ro);
2. Încheierea civilă nr. 82 din 14.01.2016 a Judecătoriei Bufta - Secția Civilă, pronunțată în dosarul nr 12.387/94/2015*, definitivă prin neapelare;
3. Încheierea civilă nr. 3.481 din 02.03.2021 a Judecătoriei Bufta – Secția Civilă, pronunțată în dosarul nr. 3266/94/2021, definitivă prin neapelare.

Anexa II:

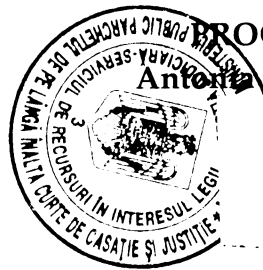
1. Decizia civilă nr. 273 din 28.02.2017 a Tribunalului Iași - Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 41774/245/2016 (sintact.ro);
2. Decizia civilă nr. 1.566 din 21.12.2016 a Tribunalului Timiș – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 28956/325/2015 (sintact. ro).

Anexa III:

1. Decizia civilă nr. 145A din 16.03.2015 a Tribunalului Botoșani – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 17.171/193/2014;
2. Decizia civilă nr. 308A din 10.11.2014 a Tribunalului Botoșani – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 14.248/193/2014;
3. Decizia civilă nr. 274 din 28.04.2015 a Tribunalului Alba – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 9964/176/2014 (sintact.ro);
4. Decizia civilă nr. 15 din 18.10.2013 a Tribunalului Brașov – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 17088/197/2013 (sintact.ro);
5. Decizia civilă nr. 1.707/A din 19.05.2017 a Tribunalului București, pronunțată în dosarul nr. 5.701/300/2017 la care este atașată încheierea din 15.03.2017 pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 București.

Cu deosebită considerație,

PROCUROR ȘEF SECȚIE,
Antonia Eleonora CONSTANTIN

Nr. 156/35/III-5/2024

16.04. 2024

Către,

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI DE JUSTIȚIE

În conformitate cu prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă, formulez prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În practica judiciară s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la următoarea problemă de drept:

„Dacă, în baza prevederilor art. 616 alin. (1) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, asociațiile și fundațiile înființate în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 26/2000, pot avea ca scop și/sau ca obiectiv organizarea de activități specifice arbitrajului instituționalizat?”

La cererea ministrului justiției¹, a fost analizată practica judiciară în problema de drept indicată, constatându-se caracterul neunitar al jurisprudenței în ceea ce

¹ În solicitarea ministrului justiției se arată că organizații neguvernamentale care au fost înregistrate și funcționează în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 au înființat tribunale de arbitraj instituționalizat și organizează, printre altele, examene de primire în profesia de arbitru (profesie nereglementată), precum și cursuri de procedură arbitrală.

Sunt indicate exemplificativ: Tribunalul de arbitraj instituționalizat și conciliere, intern și internațional, înființat de Asociația Conciliere și Arbitraj pentru Justiție, Intern și Internațional – CAJI - <https://arbitraj-conciliere.eu/c-a-j-i/>; Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat înființat de Asociația de Arbitraj Instituționalizat - <https://www.tribunal-arbitraj.ro/> - pagini de inerent vizitate în data de 15.03.2024;

Un studiu publicat relevă și că aceste entități care atașează în denumirile proprii termeni deceptivi și contradictorii, susceptibili a genera confuzii în cadrul publicului neavizat, publică anunțuri de recrutare a „arbitrilor judiciari”, singurele condiții fiind date de achitarea unei taxe și absolvirea studiilor superioare (nefiind obligatoriu ca acestea să fie juridice) –

nr. 26/2000 dreptul ca, prin modificarea actului de constituire, să includă, ca obiectiv, desfășurarea de activități specifice arbitrajului instituționalizat. S-a apreciat că asociațiile și fundațiile care au dobândit statut de utilitate publică sunt, în sensul art. 616 alin. (1) Cod procedură civilă, „organizații neguvernamentale de interes public” și dobândesc astfel și posibilitatea de a derula activități de arbitraj instituționalizat. (Anexa II)

III. În cea de-a treia orientare⁴, instanțele de judecată au apreciat că asociațiile și fundațiile înființate în baza Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 (indiferent dacă au dobândit sau nu statut de utilitate publică) nu pot avea ca scop și organizarea arbitrajului instituționalizat. Potrivit art. 616 alin (1) din Codul de procedură civilă, „arbitrajul instituționalizat este acea formă de jurisdicție arbitrală care se constituie și funcționează în mod permanent (...) ca organizație neguvernamentală de interes public de sine stătătoare, în condițiile legii”. Se consideră astfel că doar prin lege specială se poate oferi opțiunea de organizare a arbitrajului instituționalizat. (Anexa III)

*

Apreciez că a treia orientare jurisprudențială este în litera și spiritul legii, pentru motivele ce urmează.

§ 1. Legislația aplicabilă

§ 1.1. Codul de procedură civilă (2010), republicat, cu modificările și completările ulterioare

Art. 541 - Noțiune

(1) *Arbitrajul este o jurisdicție alternativă având caracter privat.*

(2) *În administrarea acestei jurisdicții, părțile litigante și tribunalul arbitral competent pot stabili reguli de procedură derogatorii de la dreptul comun, cu condiția ca regulile respective să nu fie contrare ordinii publice și dispozițiilor imperative ale legii.*

⁴ Decizia civilă nr. 145A din 16.03.2015 a Tribunalului Botoșani – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 17.171/193/2014; Decizia civilă nr. 308A din 10.11.2014 a Tribunalului Botoșani – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 14.248/193/2014; Decizia civilă nr. 274 din 28.04.2015 a Tribunalului Alba – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 9964/176/2014 (sintact.ro); Decizia civilă nr. 15 din 18.10.2013 a Tribunalului Brașov – Secția I Civilă, pronunțată în dosarul nr. 17088/197/2013 (sintact.ro); Decizia civilă nr. 1.707/A din 19.05.2017 a Tribunalului București, pronunțată în dosarul nr. 5.701/300/2017 la care este atașată încheierea din 15.03.2017 pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 București;

Art. 616 - Noțiune

(1) Arbitrajul instituționalizat este acea formă de jurisdicție arbitrală care se constituie și funcționează în mod **permanent** pe lângă o **organizație sau instituție internă ori internațională sau ca organizație neguvernamentală de interes public de sine stătătoare, în condițiile legii, pe baza unui regulament propriu aplicabil în cazul tuturor litigiilor supuse ei spre soluționare potrivit unei convenții arbitrale. Activitatea arbitrajului instituționalizat nu are caracter economic și nu urmărește obținerea de profit.**

(2) În reglementarea și desfășurarea activității jurisdicționale, arbitrajul instituționalizat este autonom în raport cu instituția care l-a înființat. Aceasta va stabili măsurile necesare pentru garantarea autonomiei.

§ 1.16. Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 din 30 ianuarie 2000 cu privire la asociații și fundații⁵, cu modificările și completările ulterioare

CAPITOLUL I - Dispoziții generale

Art. 1

(1) *Persoanele fizice și persoanele juridice care urmăresc desfășurarea unor activități de interes general sau în interesul unor colectivități ori, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial pot constitui asociații ori fundații în condițiile prezentei ordonanțe.*

(2) *Asociațiile și fundațiile constituite potrivit prezentei ordonanțe sunt persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial.*

(3) *Partidele politice, syndicatele și cultele religioase nu intră sub incidența prezentei ordonanțe.*

Art. 2.

Prezenta ordonanță are ca scop crearea cadrului pentru:

- a) exercitarea dreptului la liberă asociere;*
- b) promovarea valorilor civice, ale democrației și statului de drept;*
- c) urmărirea realizării unui interes general, local sau de grup;*
- d) facilitarea accesului asociațiilor și fundațiilor la resurse private și publice;*
- e) parteneriatul dintre autoritățile publice și persoanele juridice de drept privat fără scop patrimonial;*

⁵ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 39 din 31 ianuarie 2000;

f) respectarea ordinii publice.

Art. 3. *Actele juridice de constituire a asociațiilor și fundațiilor, încheiate în condițiile prezentei ordonanțe, sunt guvernate de legea civilă.*

Cap. II

Înființarea asociațiilor și a fundațiilor

Secțiunea 1

Constituirea și înscrierea asociației

Art. 4

(1) Asociația este subiectul de drept privat constituit de trei sau mai multe persoane care, pe baza unei înțelegeri, pun în comun și fără drept de restituire contribuția materială, cunoștințele sau aportul lor în muncă pentru realizarea unor activități în interes general, al unor colectivități sau, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial.

(...)

Art. 5

(1) Asociația dobândește personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătoreiei în a cărei circumscripție își are sediul.

(2) În temeiul dreptului constituțional la asociere, persoanele fizice se pot asocia fără a constitui o persoană juridică atunci când realizarea scopului propus permite aceasta.

Art. 6

(1) În vederea dobândirii personalității juridice, membrii asociați încheie statutul asociației, prin act sub semnătură privată.

(2) Statutul cuprinde, sub sancțiunea nulității absolute:

a) datele de identificare ale membrilor asociați: numele, prenumele, codul numeric personal, seria și numărul actului de identitate pentru persoanele fizice, denumirea și codul de identificare fiscală ale persoanei juridice asociate și, după caz, domiciliul sau reședința ori adresa sediului social;

b) exprimarea voinței de asociere și precizarea scopului și a obiectivelor asociației;

c) denumirea asociației;

d) sediul asociației;

e) durata de funcționare a asociației - pe termen determinat, cu indicarea expresă a termenului, sau, după caz, pe termen nedeterminat;

f) patrimoniul inițial al asociației; activul patrimonial este alcătuit din aportul în natură și/sau în bani al asociaților, în cazul aportului în natură, constând în bunuri imobile, forma autentică a statutului este obligatorie;

g) componența nominală a celor dintâi organe de conducere, administrare și control ale asociației;

h) persoana sau, după caz, persoanele împuternicite să desfășoare procedura de dobândire a personalității juridice;

i) modul de dobândire și de pierdere a calității de asociat;

j) drepturile și obligațiile asociaților;

k) categoriile de resurse patrimoniale ale asociației;

l) atribuțiile organelor de conducere, administrare și control ale asociației;

m) destinația bunurilor, în cazul dizolvării asociației, cu respectarea dispozițiilor art.

60;

n) semnăturile membrilor asociați.

(...)

Art. 7

(1) Oricare dintre membrii asociați, pe baza împuternicirii date în condițiile art. 6 alin.

(2) lit. h), poate formula o cerere de înscriere a asociației în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție urmează să-și aibă sediul.

(2) Cererea de înscriere va fi însoțită doar de următoarele documente:

a) statutul asociației, într-o singură copie certificată pentru conformitate cu originalul de persoana împuternicită în condițiile art. 6 alin. (2) lit. h);

b) actele doveditoare ale sediului, precum și cele privind patrimoniul inițial doar în cazul aportului în natură constând în bunuri imobile;

c) copii certificate pentru conformitate cu originalul ale actelor doveditoare ale identității membrilor asociați;

d) declarație pe propria răspundere a persoanei care, în temeiul alin. (1), formulează cererea de înscriere, care cuprinde datele de identificare ale beneficiarilor reali ai asociației, în sensul reglementărilor din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Datele de identificare ale beneficiarului real sunt: numele, prenumele, data nașterii, codul numeric personal, seria și numărul actului de identitate, cetățenia, domiciliul